

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญต่อการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างจริงจังมาตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 และต่อมาได้เน้นความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยการระบุไว้ในรัฐธรรมนูญ (ฉบับปัจจุบัน พ.ศ. 2550) และพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยได้บัญญัติให้มีการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและถ่ายโอนภารกิจส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น (สกนธ์ วรรณวิวัฒนา. 2551 : 12-13)

การวางแผนเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่ง เปรียบเสมือน สะพานเชื่อมโยง จากปัจจุบันสู่ออนาคต ทำให้ทราบถึงศักยภาพของปัญหาและโอกาสที่ปัญหาเหล่านั้นจะเกิดขึ้น เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขกระบวนการ การตัดสินใจภายในองค์กร การวางแผนเป็นเครื่องมือของการแก้ไขปัญหาคือ เพราะจะเอื้อให้มีการแก้ไขปัญหาย่างตรงจุดและเป็นระบบมากที่สุด ซึ่งปัญหาเล็กๆ อาจได้รับการแก้ไขในทันที ส่วนปัญหาที่ใหญ่และมีความสำคัญจะต้องมีการวางแผนอย่างรอบคอบ นอกจากนี้การวางแผนยังสามารถสนองตอบความต้องการของมนุษย์ได้ แม้ว่าความต้องการของมนุษย์ไม่มีที่สิ้นสุด แต่การวางแผนเป็นวิธีที่จะทำให้ความต้องการได้รับการตอบสนองในเวลาทีรวดเร็ว และประหยัด ทั้งนี้ นโยบายหรือคำสั่งที่ผู้บังคับบัญชา กำหนดให้มีการวางแผน ผู้วางแผนจะต้องมีการทำความเข้าใจในนโยบายหรือคำสั่งนั้นๆ ก่อนจะดำเนินการวางแผน เพราะอาจจะมีข้อมูลหรือมูลเหตุที่ผู้วางแผนอาจจะไม่ทราบหรือไม่เข้าใจ การบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น นอกจากการวางแผนที่ดีแล้ว จะต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองเพื่อสนองตอบความต้องการหรือแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง และควบคุมติดตามการบริหารงานของเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์แล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีความจำเป็นต้องดำเนินการจัดหารายได้ กำหนดรายจ่าย มีความสามารถในการจัดทำงบประมาณ การปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใด ต่างก็ไม่ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์มากนัก จึงเป็นที่น่าสนใจ สาเหตุของการพัฒนาองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นที่ก้าวหน้าไปได้น้อยนั้น อาจมีหลายสาเหตุ เช่น ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนชนขาดความรู้และขาดจิตสำนึกต่อการปกครองในระบบประชาธิปไตย การที่ส่วนกลางไม่ให้การสนับสนุนส่งเสริมการปกครองในรูปแบบนี้อย่างเต็มที่ อาจเป็นเพราะการหวงอำนาจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองไม่สามารถพัฒนาตนเองได้เท่าที่ควร และหนึ่งในปัญหาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังเป็นปัญหาส่วนใหญ่ คือ ปัญหาด้านการคลังการงบประมาณ (โกวิทย์ พวงงาม, 2550 : 11-14, 257-265)

การคลังและงบประมาณ นับเป็นปัญหาที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะหากขาดส่วนนี้ไปแล้วก็เหมือนขาดกลไกที่สำคัญในการบริหาร เนื่องจากการคลังการงบประมาณเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการเงินเป็นสำคัญ ถ้าหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นขาดเงินก็ไม่สามารถดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตนเองให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การงบประมาณ เป็นการแบ่งสรรเงินที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เพียงพอต่อความต้องการ ซึ่งเป็นการยากที่หน่วยงานจะมีเงินพอที่จะทำทุกอย่างที่อยากจะทำหรือที่ประชาชนร้องขอให้กระทำได้ จึงเป็นต้องมีการเปรียบเทียบทางเลือกต่างๆ ของการใช้จ่ายแล้ววินิจฉัยประสิทธิภาพที่ได้จากทางเลือกต่างๆ เหล่านั้น ในกระบวนการจัดทำงบประมาณจะต้องคำนึงถึงปัญหาทางเศรษฐกิจสังคมด้วย การตั้งงบประมาณจึงเป็นเครื่องมือของผู้บริหาร ใช้ในการกำกับควบคุมเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานให้ปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนดไว้ เป็นเครื่องมือของสภาท้องถิ่นที่จะควบคุมการปฏิบัติงานของผู้บริหาร และเป็นเครื่องมือของประชาชนในการควบคุมการบริหารงานของผู้บริหารท้องถิ่นที่ตัวเองเลือกเข้ามาอีกทางหนึ่ง เมื่อสิ้นปีงบประมาณ หากได้มีการวิเคราะห์ประเมินผลการใช้จ่ายเงินแล้ว ผู้บริหารสามารถสามารถใช้เป็นเครื่องมือเพื่อแก้ไขปัญหของประชาชน ในปีต่อไปได้ นับว่างบประมาณมีความสำคัญต่อบุคคลในระดับท้องถิ่น จึงควรให้ความสนใจ แต่สิ่งที่น่าสนใจคือ การดำเนินการจัดสรรงบประมาณ ควรเป็นไปอย่างเป็นธรรม เพราะประชาชนเป็นผู้เสียภาษีอากร รวมถึงประชาชนควรได้มีส่วนร่วมหรือได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณของฝ่ายการเมือง และได้เข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณ (สมคิด เลิศไพฑูรย์, 2550 : 57-100)

องค์การบริหารส่วนจังหวัดนับเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นเป็นหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นตั้งแต่ พ.ศ. 2498 มีการจัดโครงสร้างบริหารงานแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายนิติบัญญัติ เรียกว่า สภากองการบริหารส่วนจังหวัด (สภา อบจ.) มีสมาชิกมาจากการเลือกตั้งในท้องถิ่นแต่ละแห่ง เรียกว่า สมาชิกสภาองค์การ

บริหารส่วนจังหวัด (ส.อบจ.) เข้าไปทำหน้าที่ในการออกกฎ ระเบียบ ข้อบัญญัติงบประมาณ การกำหนดนโยบายแผนงานหรือโครงการพัฒนาท้องถิ่น และควบคุมการปฏิบัติให้เป็นไปตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อีกฝ่ายหนึ่ง คือ ฝ่ายบริหารมีนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร มีหน้าที่ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการส่วนจังหวัด ตามกฎหมาย (สมคิด เลิศไพฑูรย์. 2550 : 114-120)

ในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม เพื่อจัดสรรเงินงบประมาณไปดำเนินการตามโครงการต่างๆ นั้น กำนันและผู้ใหญ่บ้านเป็นบุคคลซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการปกครองในระดับตำบลนั้นๆ มีความสัมพันธ์กับประชาชนในหมู่บ้านอย่างใกล้ชิด รวมถึงเป็นบุคคลที่ประชาชนในหมู่บ้านเลือกขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนหรือเป็นผู้นำหมู่บ้าน ย่อมรู้สภาพปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้เป็นอย่างดีและยังมีหน้าที่ในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขแก่ราษฎร โดยการนำปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นเสนอแก่หน่วยงานราชการต่างๆ เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชน (กรมการปกครอง. 2543 : 13 -14)

อำเภอกุฉีกรัง เป็นพื้นที่ที่อยู่ในความดูแลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 5 ตำบล มีประชาชนในพื้นที่ 36,591 คน (สำนักทะเบียนอำเภอ กุฉีกรัง ณ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2553) ทุกปีงบประมาณจะมีเงินจัดสรรเพื่อพัฒนาอำเภอกุฉีกรัง โดยมีการกระจายงบประมาณให้ครบทุกตำบล แต่เนื่องจากงบประมาณมีจำนวนจำกัด ในแต่ละปีจึงไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้เท่าที่ควร นอกจากนี้ยังไม่ปรากฏว่ามีงานวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของกำนันและผู้ใหญ่บ้านต่อการจัดสรรงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม เพื่อพัฒนาอำเภอกุฉีกรังแต่อย่างใด ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ความคิดเห็นของกำนันและผู้ใหญ่บ้านต่อการจัดสรรงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม เพื่อพัฒนาอำเภอกุฉีกรัง เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของกำนันและผู้ใหญ่บ้านต่อการจัดสรรงบประมาณตามยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคม และชุมชนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ในการพัฒนาอำเภอกุฉีกรัง จังหวัดมหาสารคาม

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกำนันและผู้ใหญ่บ้านต่อการจัดสรรงบประมาณตามยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคม และชุมชนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ในการพัฒนาอำเภอคูศรี จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และตำบลที่ปฏิบัติงาน

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของกำนันและผู้ใหญ่บ้านต่อการจัดสรรงบประมาณตามยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคม และชุมชนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ในการพัฒนาอำเภอคูศรี จังหวัดมหาสารคาม

สมมติฐานการศึกษา

1. ระดับความคิดเห็นของกำนันและผู้ใหญ่บ้านต่อการจัดสรรงบประมาณตามยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคม และชุมชนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ในการพัฒนาอำเภอคูศรี จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับปานกลาง

2. กำนันและผู้ใหญ่บ้านที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง และตำบลที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดสรรงบประมาณตามยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคม และชุมชนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ในการพัฒนาอำเภอคูศรี จังหวัดมหาสารคาม แตกต่างกัน

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษา ความคิดเห็นของกำนันและผู้ใหญ่บ้านต่อการจัดสรรงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม เพื่อพัฒนาอำเภอคูศรี ผู้ศึกษากำหนดขอบเขตในการศึกษา ดังนี้

1. ด้านเนื้อหา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของกำนันและผู้ใหญ่บ้านต่อการจัดสรรงบประมาณตามยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคม และชุมชนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ในการพัฒนาอำเภอคูศรี จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิด กฎหมาย ระเบียบเกี่ยวกับแผนพัฒนา และในการศึกษานี้ใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคม และชุมชนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ ด้านการสนับสนุนการเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคม

และชุมชน ด้านการส่งเสริมการสร้างอาชีพและรายได้ของประชาชนในท้องถิ่น และ ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการจัดกิจกรรม เทศกาล ขนบธรรมเนียมประเพณี (องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม. 2553 : 43-45)

2. ด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ กำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอกุดรัง จำนวน 85 คน

3. ขอบเขตพื้นที่ของการศึกษา

พื้นที่ในการศึกษา คือ อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม

4. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษา ผู้ศึกษาได้กำหนดตัวแปรในการศึกษา ดังนี้

4.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variable) ได้แก่ ประสิทธิภาพในการทำงาน และ ค่าบิลที่ปฏิบัติงาน

4.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ความคิดเห็นของกำนันและผู้ใหญ่บ้านต่อการจัดสรรงบประมาณตามยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคม และชุมชนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ในการพัฒนาอำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม ใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคม และชุมชนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ (องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม. 2553 : 44-45)

4.2.1 ด้านการสนับสนุนการเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคมและชุมชน

4.2.2 ด้านการส่งเสริมการสร้างอาชีพและรายได้ของประชาชนในท้องถิ่น

4.2.3 ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการจัดกิจกรรม เทศกาล ขนบธรรมเนียมประเพณี

5. ระยะเวลาในการศึกษา

การศึกษานี้ มีระยะเวลาดำเนินการระหว่างเดือน กรกฎาคม – สิงหาคม

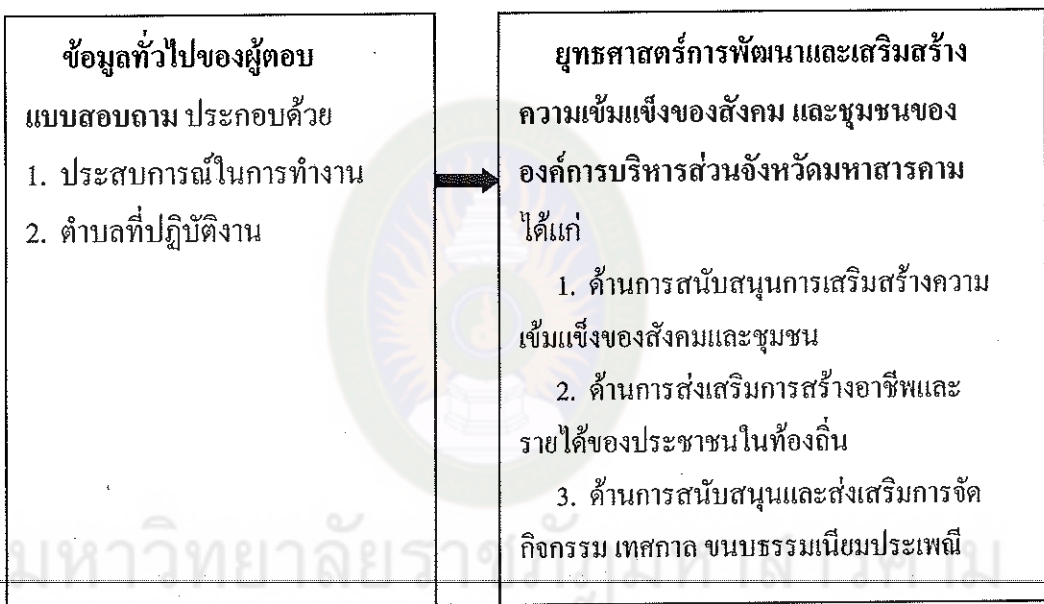
พ.ศ. 2554

กรอบแนวคิดการศึกษา

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษาความคิดเห็นของ กำนันและผู้ใหญ่บ้านต่อการจัดสรรงบประมาณตามยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคม และชุมชนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ในการพัฒนาอำเภอ กุฉินารายณ์ จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังแผนภาพที่ 1 (องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม, 2553 : 43-45)

ตัวแปรอิสระ)

ตัวแปรตาม

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ความคิดเห็น** หมายถึง ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกด้านความรู้สึกรู้สึกของบุคคล ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีพื้นฐานมาจากส่วนประกอบต่างๆ ได้แก่ ความรู้ ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อม ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ความคิดเห็นของกำนันและผู้ใหญ่บ้านต่อการจัดสรรงบประมาณของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม เพื่อพัฒนาอำเภอกุฉินารายณ์

2. **กำนันและผู้ใหญ่บ้าน** หมายถึง บุคคลที่มาจากการเลือกของราษฎรในหมู่บ้าน เพื่อทำหน้าที่ปกครองราษฎรในเขตหมู่บ้าน ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่

(ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551 ในการศึกษาครั้งนี้หมายถึง กำนันและผู้ใหญ่บ้านที่อยู่ในเขต อำเภอ กุศรัง จังหวัดมหาสารคาม

3. **งบประมาณ** หมายถึง แผนการใช้จ่ายเงินตามวัตถุประสงค์ แบ่งออกเป็นแผนงาน และโครงการที่จะดำเนินการในปีงบประมาณหนึ่งขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ที่สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามให้ความเห็นชอบและผู้ว่าราชการจังหวัด มหาสารคามอนุมัติ และมีขั้นตอนในการจัดทำ

4. **การจัดสรรงบประมาณ** หมายถึง การแบ่งสรรงบประมาณรายจ่ายตาม พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ในที่นี้ หมายถึง อำเภอกุศรัง จังหวัดมหาสารคาม

5 **แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา** หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งได้แสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจและจุดมุ่งหมายเพื่อการ พัฒนาในอนาคต ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหาร ราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดและจังหวัด อำเภอ และแผนชุมชน

6. **ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคม และชุมชน** หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามได้จัดสรรงบประมาณการจัดทำโครงการ ดังนี้

6.1 **ด้านการสนับสนุนการเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคมและชุมชน** ได้แก่ การจัดทำโครงการส่งเสริม สวัสดิการ ในการดูแลสุขภาพของประชาชน ส่งเสริมสุขภาพเด็ก และเยาวชน ส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ จัดตั้งหน่วยกู้ชีพเพื่อเป็นการช่วยเหลือราษฎรในพื้นที่ จัดสวัสดิการการสงเคราะห์ช่วยเหลือ คนชรา คนพิการ ผู้ด้อยโอกาส การแก้ไขปัญหายาเสพติด ให้กับเด็ก เยาวชน และประชาชนในพื้นที่ การป้องกัน ควบคุม และเฝ้าระวัง โรคติดต่อให้กับ ประชาชนในพื้นที่

6.2 **ด้านการส่งเสริมการสร้างอาชีพและรายได้ของประชาชนในท้องถิ่น** ได้แก่ การจัดทำโครงการก่อสร้างถนนเข้าสู่พื้นที่การเกษตรได้ทั่วถึงเพื่อช่วยให้ขนถ่ายผลิตผล ทางการเกษตรได้สะดวก รวดเร็ว ช่วยเหลือ ปรับปรุง ซ่อมแซมบ้านพักอาศัยแก่ผู้ยากไร้ ช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยพิบัติ ตามธรรมชาติ ก่อสร้างถนนเชื่อมระหว่างหมู่บ้านเพื่อช่วยให้ ประชาชนเดินทางได้สะดวก และรวดเร็ว ซ่อมแซม บำรุง รักษาถนนอย่างสม่ำเสมอและ ต่อเนื่อง ก่อสร้างระบบประปาที่ได้มาตรฐาน ก่อสร้างท่อระบายน้ำทางระบายน้ำช่วยแก้ไข

ปัญหาน้ำท่วมขัง ช่อมแซม บำรุง รักษาที่ระบายน้ำ ทางระบายน้ำอย่างสม่ำเสมอ การจัดหา ตลาดซื้อขายสินค้าการเกษตรให้กับเกษตรกร ส่งเสริม สนับสนุน การสร้างอาชีพ ให้กับ ประชาชน จัดฝึกอบรมอาชีพให้กับประชาชน และส่งเสริมการทำเกษตร ตามแนวปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงให้กับประชาชน

6.3 ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการจัดกิจกรรม เทศกาล ขนบธรรมเนียม ประเพณี ได้แก่ การจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดทำกิจกรรมการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ ส่งเสริม ประเพณีท้องถิ่น จัดกิจกรรมตามประเพณีต่างๆ จัดกิจกรรมส่งเสริม สนับสนุนการทำนุบำรุง พระพุทธศาสนา การดูแล รักษาป่าไม้และสิ่งแวดล้อมในชุมชน และจัดตั้งเครือข่ายเพื่อพิทักษ์ รักษาป่าไม้และสิ่งแวดล้อมในชุมชน

7. องค์การบริหารส่วนจังหวัด หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตาม พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มีฐานะเป็นนิติบุคคล ในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

8. ตำบล หมายถึง เขตการปกครองท้องถิ่น ในที่นี้หมายถึงเขตการปกครองของอำเภอ กุดรัง แบ่งออกเป็น 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลกุดรัง ตำบลนาโพธิ์ ตำบลห้วยเตย ตำบลเลิงแฝก และ ตำบลหนองแวง

ประโยชน์การศึกษา

ข้อสนเทศที่ได้สามารถนำไปพัฒนา และการบริหารงบประมาณขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัดมหาสารคาม ให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ที่ รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป